

MOBILNÍ KURNÍK - IDEÁLNÍ DOMOV PRO NOSNICE

PROJEKT
BEZE
ZBYTKU

V každém vydání F.O.O.D.u představíme někoho, kdo je pro nás inspirací. Kdo umí s jídlem zacházet ekologicky a učí nás, jak se chovat šetrně. Ať už jde o kuchaře, restaurace či výrobce potravin, od každého se můžeme něco naučit a zlepšit tak svůj přístup k jídlu. Nad projektem bdí naši garanti.

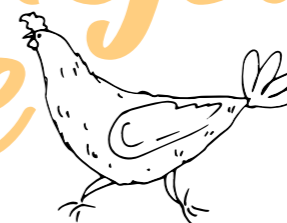

JOSEF DVOŘÁK SE SPECIALIZUJE NA MOBILNÍ KURNÍKY

RYTMUS ROKU

SLEPICE, KTERÉ SNÁŠEJÍ nejšťastnější vejce

Chovat se ohleduplně ke zvířatům a umožnit jim přirozený život je velké téma. Čím lepší život zvířatům připravíte, tím víc práce vás to stojí. A ne každý na to má energii a odvalu. Pro Josefa Dvořáka ze Zlatníků u Prahy je to ale přirozené. Slepice chová v mobilních kurnících, kde snášejí ta nejšťastnější vejce.

Text: DARINA KŘIVÁNKOVÁ, foto: ŠÁRKA BABICKÁ

STEJNĚ JAKO KDYSI

Z návsi projdete branou a nápísem Statek Dvořák do travnatého dvora, za dvorem pokračujete do zahrady, která se plynule promění v pole. Přesně takhle kdysi vypadaly venkovské statky. Tenhle tradiční model zjevně funguje i dnes. Jen na poli za statkem neroste obilí, ale na zelené louce tu parkuje šest mobilních kurníků. A u každého pobíhá hejno slepic. Z hlediska pražandy se po louce prohánějí pořádná hejna. Josef Dvořák mě ale vyvede z omylu: „V každém kurníku je 270 slepic, to jsou malinkatá hejna, tedy největší komfort, na jaký mohou dosáhnout nosnice chované ve velkém.“

Zároveň je to nejluxusnější bydlení o jakém se nosnicím může zdát. Samozřejmě pokud nepočítáme domácí chovy o pár kusech, kde má každá slípka jméno.

LUXUSNÍ SLEPIČÍ HOTEL

Mobilní kurník je takový luxusně vybavený slepičí hotel. Má zařízení na výrobu solární energie, která je zapotřebí na otvírání kurníku, na světla nebo elektrický ohradník. Každý týden Josef Dvořák před kurník zapřáhne traktor a popoveze ho o kousek dál. Zároveň posune ohradník a slepice se mohou prohánět po zelené trávě, zatímco spasený pás louky dostane několik týdnů času

Garanti projektu

DARINA KŘIVÁNKOVÁ
šéfredaktorka časopisu
F.O.O.D.

LUKÁŠ HEJLÍK
herec, moderátor
a gastronomický nadšenec

KAROLÍNA FOUROVÁ
odbornice na výživu
a kvalitu potravin

JULIANA FISCHEROVÁ
specialistka na pečení chleba
a gastronomická publicistka

ANNA STREJCOVÁ
zakladatelka neziskové
organizace Zachraň jídlo

na regeneraci. V zimě to funguje stejně, slepice se i vrstvou sněhu proklovou k tomu, co potřebují. „Když nasněží hodně, prohrabu jim cestičky. Kdo chce, jde ven, kdo nechce, nemusí. Nenutíme je k ničemu, jen musí každý den snést vejce,“ směje se Pepa. Se slepicemi žije prakticky celý život. V roce 1993 jeho otec obnovil na 40 let přerušenu tradici rodinného statku ve Zlatníkách nedaleko Prahy. Syn na ni navázal a od roku 2010 začal chovat nosnice na podestýlce. Už čtyři roky ho ale zajímá především chov slepic v mobilních kurnících. Teď má kurníků šest, chystá ještě dva.

BROUCI I PÍSEK

Zajímá mě, v čem je mobilní kurník lepší než standardní volný chov. „Slepice v halách žijí v tisícových hejnech. Výběh kolem haly mají vyzobaný za chvíli a v podstatě žijí na blátě. Slepice nejsou velké cestovatelky, zdržují se hlavně v blízkosti kurníku či haly. Zelená tráva kdesi v dálce je moc nezajímá,“ vysvětluje Josef. Ve výběhu si slepice sezobne brouka, najde si písek, který jí poslouží pro lepší trávení, dostane

se k lepším zdrojům aminokyselin či luteinů. Z pohledu výživových hodnot prý není ve vejcích od různě chovaných slepic zas tak velký rozdíl, nicméně rozdíly tam jsou: zjednodušeně řečeno, lépe živěná slepice snese lepší vejce. Navíc i slepice z volného chovu musí dostávat kvalitní krmnou směs, stejně jako slepice z hal či chovaná na podestýlce. Nejpodstatnější tedy je, že slepice na trávě žije přirozeně. Má zkrátka fajn život.

VŠECHNO JE PODSTATNÉ

Slepice plemene Bovans brown, která u Dvořáků chovají, jsou sympatická stvoření: „Jsou ideální do pastevních chovů. Každé plemeno má svá specifika, tyhle se nebojí vyrazit ven na pastvu a nemají tendenci létat mimo ohradník.“ Vejce pak chodí snášet velmi ochotně do koryta vystlaného plevami. „Sáhněte si do toho, je to příjemné, slepice to mají moc rády.“ Nedivím se jim. „Plevy vozím z Rakouska, tak pěkné plevy tady nikdo nemá. Všechno je podstatné, každý detail, kvalita plev, velikost hnízd. Je to alchymie, než to člověk vychytá.“ To pak od deseti slepic

Statek Dvořák

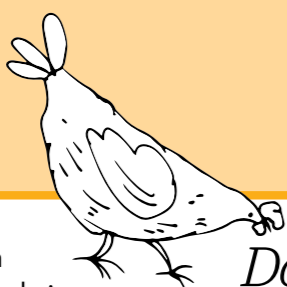
— Roku 1993 začal na statku hospodařit otec Josef Dvořák, který navázal na 40 přerušenu tradici. Kromě rostlinné výroby se zaměřil na chov nosnic. Štafetu pak přebal syn Josef. V roce 2010 se začal věnovat chovu nosnic na podestýlce. Des jich má 5 tisíc. Roku 2017 pořídil první mobilní kurník, dnes chová po 270 nosnicích v šesti mobilních kurnících a zaměřuje se na výrobu mobilních kurníků. Vejce ze Statku Dvořák koupíte v některém z dvanácti vejcomatů nebo na kosik.cz. nosnice.cz

ČERSTVÁ VEJCE SI MŮŽETE KOUPIŤ V NĚKTERÉM Z 12 VEJCOMATŮ.

Slepice jsou velmi **společenské**, mají tendenci se družít, chodit za vámi. Jsou hodně **zvědavé** a taky **upovídané**.

najdete každý den v hnízdech devět vajec. Slepice jsou prý velmi společenské, mají tendenci se družít, chodit za vámi. Jsou hodně zvědavé a taky upovídané. Do práce nastupuje nosnice ve čtyřech měsících a její kariéra trvá zhruba rok. Pak nastupují jatka nebo iniciativa Slepice v nouzi, díky níž je možné vysloužilé slepice adoptovat do domácích chovů. Směřují tam všechny slepice od Dvořáků: „Nedělalo by mi dobře, kdyby moje slepice putovaly na jatka a skočily v uzeninách.“

PERFEKTNÍ PROJET PRO AGROTURISTIKU

První kurník koupil Josef Dvořák z Německa: „Rok jsem testoval na slepicích a na sobě, co se mi tam líbí a nelíbí. Pak jsme vyladili prototyp.“ Původně myslel, že bude mobilní kurníky vyrábět jen pro sebe, ale když jejich vývojem

Do práce nastupuje nosnice ve čtyřech měsících, její kariéra pak trvá zhruba rok.

spolu s kolegou strávil tolik času, tak je začal nabízet dál. „Mobilní kurníky si objednávají zemědělci, kteří se věnují rostlinné výrobě nebo produkci medu a chtějí nějakou další aktivitu. Je to taky perfektní projekt pro agroturistiku, když si ráno v penzionu sami posbíráte vejce k snídani, je to přece skvělé. Místo by mohl najít i v domově důchodců nebo ústavu tělesně postižených, je to aktivita i užitek zároveň,“ vypočítává možnosti Josef Dvořák.

VEJCE Z VEJCOMATU

Pokud si nechcete pořídit rovnou mobilní kurník, určitě vyzkoušejte

vejce z volného chovu. Stojí to za to. Koupíte je v ekologických krabičkách, které jsou z padesáti procent vyrobené z trávy: „Já je ale nevyrábím, jen jsem sháněl obal, který by korespondoval s naším záměrem. Vyrábí se v Holandsku. Já vlastně nikdy nic nevymyslel, jen vždycky někde něco okoukám a snažím se to u nás realizovat.“ Třeba vejcomaty. Tedy automaty, kde si můžete koupit čerstvá vejce. Ve Středních Čechách a Praze jich mají Dvořákovci 12. „Ve vejcomatu si ohlídám čerstvost vajec, sám si také určuju ceny. Mám všechno pod kontrolou,“ vysvětluje farmář. Šetrný chov nosnic je samozřejmě náročnější než konvenční, což se musí logicky odrazit na ceně vajec. „Za posledních 10 let se toho ve společnosti hodně odehrálo, zájem o kvalitní lokální a čerstvé potraviny roste. Ale pořád jde řádově o promile lidí. A na ty se snažím zaměřit.“ Přesto prý většinu primárně zajímá cena, teprve potom kvalita.

15 HODIN DENNĚ

Když jdeme loukou na okraji vsi, kolem se tetelí slepice a Josefova žena sbírá vejce do plat uložených na elektrickém vozítku, vypadá to hodně romanticky. Ale zdání klame. „Je to práce

SBĚR VAJEC Z MOBILNÍCH KURNÍKŮ VYPADÁ JAKO ROMANTICKÁ VYJÍŽDKA

na 15 hodin denně, takřka všechno obstarám sám s rodinou. Slepice se neptá, jestli se chce člověku vstávat, jestli je nemocný nebo jakou má zrovna náladu.“ Jako všichni má za sebou Josef Dvořák tvrdý rok: „Přes 50 % naší produkce za normálních okolností směřovala do restaurací, ty byly ale zavřené.“ Z jeho úst to ale nezní jako povzdech, spíš jen konstatování. Ptám se, co ho stále žene dopředu: „Mám rád nové směry. Klidně bych štrikoval ponožky, ale dělal bych to po svém. Vždycky mě zajímalo, jak se dají věci udělat jinak a líp. Takže dneska mám ambici jako výrobce mobilních kurníků, protože chovat tímto způsobem slepice má smysl.“ A čím víc mobilních kurníků bude, tím líp. Pro slepice i pro nás.

MOBILNÍ KURNÍK BY MOHL NAJÍT MÍSTO I V DOMOVĚ DŮCHODCŮ NEBO ÚSTAVU TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH, JE TO AKTIVITA I UŽITEK ZÁROVEŇ

DOTYKOVÝ DISPLEJ V MOBILNÍM KURNÍKU

FOTO: SHUTTERSTOCK.CZ